

14.89x19.98	1	עמוד 22	ישראל היום! - כותרת	22/02/2021	76313649-9
המכללה האקדמית גליל מערב - 29100					

בוזז סנג'רו

מבחן החמלה ומבחן ההיגיון

חמלה בהנמקתה הקרה, ובכך שלא רק שלא שחררה את האם מהבידוד, אלא גזרה עליה לשלם למדינה הוצאות משפט 5,000 שקלים.

עד כאן ניתוח פסקי הדין באזמל החמלה. נעבור לאזמל ההיגיון. השופטת כתבה: "השיקולים אם לקיים הבידוד במלונית או בבית, או אם ניתן לראות בעותרת כמחוסנת אם לא, בהינתן העובדה כי לא שהתה בארץ תקופה של 7 ימים לאחר החיסון השני, הם שיקולים מקצועיים גרידא, שגם בהם אינני סבורה כי נכון לבית המשפט להתערב". ספק אם האמירה עומדת במבחן ההיגיון: אם הגוף זקוק לשבוע לאחר החיסון השני כדי להיות מחוסן, מה זה משנה היכן שהיה? האם הנגיף יבחין בהבדל? ואם התחלואה באמיריות היתה גבוהה מבישראל – מדוע אפי' שרו למאקלדה לטוס ולשוב כעבור שבוע?

איזו טובה תצמח לקטינה שלא ביקרה בבית הספר ולשלושת אחיה, ארבעתם בעלי צרכים מיוחדים, אם ייקוב הדין את ההר וההורים ימצאו עצמם במאסר? מי יטפל אז בילדים?

ובכל מקרה, השופטת צריכה היתה לשים לב לדמיון הרב שבין הבידוד במלונית לבין מעצר. שלילת החירות דומה. אילו הסתמכה לא רק על המשפט המנהלי היבש אלא גם על חוק יסודי: כבוד האדם וחירותו, והיתה מעניינה קה משקל ראוי לחירותה של גב' מאקלדה, צריכה היתה לשחררה לביתה ולילדיה. חוששני שהקורונה תחלוף, אך קהות החושים כלפי חירות האדם תיוותר.

מה יחשוף אזמל ההיגיון באשר להורים שהורשעו בהפרת חוק חינוך חובה? החוק נועד לטובת הילדים. איזו טובה תצמח לקטינה שלא ביקרה בבית הספר ולשלושת אחיה – ארבעתם בעלי צרכים מיוחדים – אם ייקוב הדין את ההר וההורים ימצאו את עצמם במאסר? מי יטפל אז בילדים? אולי שופטת השלום והשופט המחוזי, שלא גילו חמלה? לסיכום, בשני פסקי הדין החמלה נתמכת גם בהיגיון.

שני פסקי דין שניתנו החודש באותו יום ממחישים את חשיבות החמלה במשפט ואת תוצאות היעדרה. באחד נדון מקרה של הורים קשי יום לארבעה ילדים בעלי צרכים מיוחדים. ההורים עשו ועושים מאמצים כבירים כדי לטפל בילדיהם. אלא שבשל אידהתאמה למסגרת של מערכת החינוך, אחת הילדות חדלה להגיע לבית הספר. ההורים הואשמו בעבירה פלילית שבחוק חינוך חובה.

כמעט הכל מוסדר אצלנו דווקא באמצעות הדין הפלילי הקשה. שופטת בית משפט השלום גזרה על ההורים צירוף עונשים: חודשיים מאסר על תנאי, קנס 5,000 שקלים לכל אחד או 40 ימי מאסר, והתחייבות כל הורה לשלם 10,000 שקלים אם יפר שוב חוק זה. שופט המחוזי אישר את העונשים.

רק אצל שופט העליון יוסף אלרון נמצאה החמלה המ' בתקשת: הוא כתב ששני ההורים לא עובדים, ומתרכזים בטיפול בארבעת ילדיהם בעלי הצרכים המיוחדים, ולפיכך העונשים צפויים לפגוע בכלכלת המשפחה. יתרה מזו: אם לא יעמדו בתשלום הקנסות או יפרו את ההתחייבויות, הם צפויים להישלח למאסר, והילדים, ששלושה מהם קטינים, ייוותרו ללא טיפול. "אודה כי ליבי עם המבקשים. הנטל המוטל עליהם – כמו גם על הורים אחרים לילדים בעלי צרכים מיוחדים – לעיתים כבד מאוד מנשוא, והתנהלותם היום-יומית תוך דאגה לילדיהם ריהם ראויה להערכה רבה", כתב השופט. בהתאם, הפחית את סכומי הקנסות וההתחייבויות לעשירית, וביטל את המאסר על תנאי.

בפסקי-הדין השני נדון המקרה של ג'אודת מאקלדה, שנסעה במסגרת עסקיה לשבוע באיחוד האמירויות. לפני צאתה נמסר לה שבשוכה לא תחויב בבידוד. היא התחסנה פעמיים, ובשוכה כבר חלף שבוע מהחיסון השני. היא אף נבדקה לפני צאתה בחו"ל, ובשוכה, וכל הבדיקות היו שליליות. בכל זאת נכפה עליה בידוד במלונית. היא עתרה לבית המשפט המחוזי בתל אביב כבימ"ש לעניינים מנהליים וביקשה להשתחרר כדי לטפל בילדיה הקטינים. לטענת הרשויות, מכיוון שנסעה יום לאחר החיסון השני, לא השלימה שבוע בארץ, ובשוכה מחו"ל דינה כאדם לא מחוסן. השופטת לא התרשמה מהחיסון השני ולא מהקטינים הממתינים לאמם, ולא גילתה

פרופ' בוזז סנג'רו מלמד במכללה האקדמית ספיר ובמכללה האקדמית גליל מערב